

Zijne excellentie

[REDACTED]
Demissionair Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

Briefnummer

Onderwerp

Consultatie Wet GDI

Den Haag

7 april 2017

Excellentie,

VNO-NCW en MKB-Nederland reageren graag op de in consultatie gebrachte voorontwerp Regels inzake de generieke digitale infrastructuur (Wet generieke digitale infrastructuur, kortweg Wet GDI) en de Uniforme Set van Eisen (USvE) die op een later moment onderdeel van deze wet zal worden.

Het voorontwerp legt de basis voor het kabinetsvoornemen tot een digitaal werkende overheid. Ten behoeve van die digitale dienstverlening in het publieke domein kunnen standaarden worden aangewezen en wordt veilige en betrouwbare toegang (authenticatie) geregeld via erkende publiek en privaat uitgegeven middelen, waarop door de Minister aangewezen ambtenaren toezicht zullen houden. Ondernemers krijgen hiermee het recht om bij alle bestuursorganen met een erkende eID van hun eigen voorkeur in te loggen. Dit is van belang voor steeds voortschrijdende en intensiverende digitale overheidsdienstverlening

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn in beginsel positief over het voornemen om wettelijk te regelen dat een veilig, betrouwbaar en toekomstbestendig digitaal paspoort wordt gerealiseerd. Vertrouwen is namelijk dé basisvoorwaarde voor digitale transacties. Bedrijven moeten veilig en betrouwbaar hun zaken met de overheid kunnen regelen. Daarnaast willen zij ook in contact met hun eigen klanten zekerheid hebben over wie er een dienst of product bij hun aanvraagt.

eID is daarmee een katalysator om de kansen van digitalisering te benutten, zoals een veilige en efficiëntere overheid, de ontwikkeling van nieuwe diensten, nieuwe businessmodellen en nieuwe markten.

Wel maken wij graag een aantal opmerkingen met betrekking tot de wijze waarop dit voorontwerp vorm is gegeven.

1. VNO-NCW en MKB-Nederland onderschrijven de 'multi-middelen' aanpak. Een aanpak waarin verschillende authenticatiemiddelen (en of services) een plek kunnen hebben, betekent dat ondernemers, overheden en burgers niet afhankelijk zijn van één aanbieder. Dit bevordert de weerbaarheid en betrouwbaarheid van het systeem als geheel. Ook leidt concurrentie tussen authenticatiemiddelen tot meer innovatie, meer gebruiksgemak en lagere kosten.
2. De daadwerkelijke gevolgen van de Wet GDI zijn nog niet precies vast te stellen op basis van het voorontwerp. Ook de mogelijke kosten die bijvoorbeeld voor ondernemingen in de financiële sector die vanuit het buitenland rapporteren moeten worden gemaakt, zijn nog niet in te schatten. Dit komt omdat er in de Wet GDI veel wordt verwezen naar nog op te stellen lagere regelgeving. Ondernemers, met name aanbieders van middelen en van diensten die een product in de markt willen zetten, kunnen daartoe pas op het moment dat deze duidelijkheid er is een goede afweging maken. De (beoogde) inhoud van de benodigde lagere regelgeving dient daarom zo snel mogelijk - in ieder geval voordat de Wet GDI formeel behandeld wordt - in overleg met betrokkenen duidelijk te worden.
3. De wet GDI moet voldoende ruimte bieden voor innovatie op gebied van veiligheid, zekerheid en gebruiksgemak. In de wet moet de USvE worden opgenomen die ervoor zorgt dat alle authenticatiemiddelen steeds aan dezelfde strenge voorwaarden en kwaliteitseisen voldoen. De uniforme set van eisen mag echter niet zo'n karakter hebben dat deze innovatie van authenticatie in de weg zou staan.
4. De mogelijkheid tot innovatie van eID moet niet alleen verankerd zijn in de USvE, maar tevens zijn vastgelegd in de wijze waarop het toezicht wordt vormgegeven. Daartoe dient het toezichtmodel principle-based te zijn en dient de toezichthouder een open houding te hebben ten opzichte van de aanbieders van middelen: streng in de leer, flexibel in de uitvoering.
5. Voorkomen moet worden dat ondernemers alsnog een waaier aan middelen moeten aanhouden. De belofte van eID is nu juist dat bij alle bestuursorganen met een (en dezelfde) erkende eID kan worden ingelogd. Het is daarom noodzakelijk dat mede-overheden en het Rijk voor gelijksoortige processen gelijksoortige niveaus van authenticatie afspreken. Ook een tijdsverschil tussen de invoering van de eID authenticatiemogelijkheid bij verschillende bestuursorganen is in dit kader onwenselijk. Ook dat kan leiden tot het moeten aanhouden van meerdere middelen.

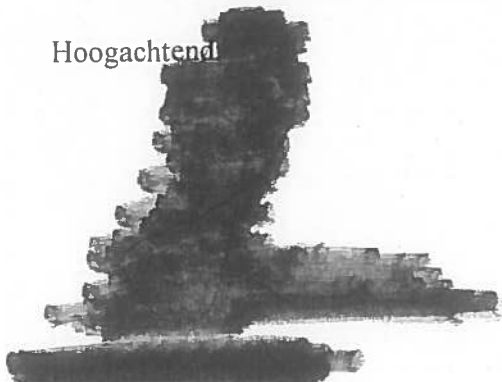
In het voorontwerp dient daarom duidelijk te worden gemaakt dat er geen gefaseerde inwerkingtreding plaatsvindt, maar dat er sprake is van één ingangsdatum. Dit geeft alle partijen de benodigde (investerings)zekerheid.

6. De privacy moet goed geborgd zijn. Standaardiseren zorgt voor betere samenwerking in de keten tussen overheden en maakt hergebruik van gegevens mogelijk, hetgeen voor ondernemingen in beginsel prettig is. Gegevensuitwisseling tussen verschillende overheidsdiensten, zonder dat ondernemingen daar kennis van hebben, is echter onwenselijk. In het voorontwerp ontbreken afdoende waarborgen met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen overheden.

In de bijlage is nog nader artikelsgewijs commentaar op het voorontwerp opgenomen. Graag verzoeken wij u om dit commentaar te betrekken bij de verdere besluitvorming.

Tot een nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

Hoogachtend

directeur Economische Zaken

Bijlage

Bijlage bij brief 17/10.387/DdN/Man, d.d. 7 april 2017**Artikelsgewijs commentaar****Artikel 2) Standaarden: AMvB's consulteren en ruimte geven aan marktstandaarden**

Bij AMvB kunnen nader te bepalen standaarden worden opgelegd aan overheden. Omdat deze standaarden ook berichtenverkeer met private organisaties kan raken, is het van belang de concept-AMvB's waarin bepaalde standaarden worden verplicht te consulteren, zodat belanghebbenden uit bedrijfsleven een directe mogelijkheid hebben om te reageren en direct betrokkenen actief uitgenodigd worden om te reageren. Het proces zoals het Forum Standaardisatie dit heeft ingericht, dient leidend te zijn.

Naar aanleiding van dit artikel in de Wet GDI nog de volgende opmerking. Ook voor de USvE moet gelden dat - zeker in de internationale eIDAS context - de overheid de ruimte laat aan bestaande en/of breed (internationaal) geaccepteerde en gebruikte standaarden.

Artikel 5) Acceptatieplicht: positief en cruciaal voor marktwerking

Doordat bestuursorganen verplicht worden alle erkende middelen te accepteren kunnen ondernemers gebruik maken van de voor hun meest relevante en optimale authenticatieservice. Deze keuzevrijheid stimuleert op zichzelf weer marktwerking in de markt van authenticatiemiddelen, waardoor ook continue innovatie en prijsoptimalisatie plaatsvindt, hetgeen telkens een versnelling in de digitale dienstverlening teweegbrengt.

Artikel 10) Toezicht: scheiding van toezicht en beleid, samenloop toezicht voorkomen

Over toezicht is met betrekking tot de USvE al het een en ander gezegd in de algemene opmerkingen: het toezicht moet de nodige ruimte geven aan vernieuwing en daarom volgens een principe gebaseerd model werken.

Daarnaast constateren VNO-NCW en MKB-Nederland dat de overheid - naast beleidsmatig verantwoordelijke - ook zelf leverancier is in de markt. Dat vraagt om een extra waarborg, namelijk een duidelijke scheiding van toezicht en beleid. In het voorontwerp zou nadere aandacht moeten worden besteed op welke wijze de onafhankelijkheid van besluiten over publieke en private middelen wordt geborgd, bijvoorbeeld door volledige transparantie van de besluitvorming van dit toezicht.

Hinderlijke samenloop en overlap van toezicht moet zoveel mogelijk worden voorkomen: daar waar er sprake is van overlappende bevoegdheden richting middenleveranciers en hun authenticatieservices (bijvoorbeeld door sectorale toezichthouders die zien op processen die ook binnen eID vallen) moet dit in samenwerkingsprotocollen worden geregeld.

Artikel 13) Schorsing moet niet leiden tot bijvoorbeeld boetes voor te laat indienen
Erkenning van een privaat authenticatiemiddel kan bij problemen worden ingetrokken dan wel worden geschorst. Anders dan het schorsen of intrekken van vergunningen, heeft het intrekken of schorsen van een authenticatiemiddel niet alleen gevolgen voor de leverancier, maar ook juist voor bedrijven zelf: zij kunnen zich niet meer met dit middel authenticeren en dus tijdig geen contact met de overheid hebben. VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten voor passende waarborgen voor ondernemingen die - vanwege een schorsing van hun middelleverancier - bijvoorbeeld niet tijdig belastingaangifte kunnen doen, waarbij te denken valt aan het verlengen van de aangifte termijn.

Artikel 18, 19, 20 en 21) Leges, doorberekening kosten en tarifiering: gelijk speelveld
De overheid kan nadere regels stellen over leges voor verstrekking van een publiek middel, voor algemene benodigdheden voor een goed werkend eID zoals toezicht, en voor tarieven van private authenticatiediensten. Een gelijk speelveld tussen middelen van de overheid en middelen van private aanbieders is van belang om de multi-middelen strategie zich te kunnen doen ontwikkelen. Evenals een balans tussen kostendoorberekening en tarifiering. Alleen dan zal er basis zijn voor competitie en een prikkel voor private middelleveranciers om in deze markt te stappen.

Artikel 21) Tarifiering op onafhankelijke wijze noodzakelijk

De Minister is verantwoordelijk voor de inkoop van authenticatie voor diverse overheidsfuncties. Tegelijkertijd is de overheid speler in het veld van verstrekking van publieke authenticatiemiddelen waar ondernemers zich mee legitimeren in hun contacten met de overheden.

Ingeval de Minister degene is die de tarifiering van authenticatiemiddelen vaststelt, is dat een potentieel belangenconflict met de rol van inkoper van authenticatie services en met die van verstreker van (concurrerende) publieke middelen. Er moeten voldoende waarborgen worden aangebracht om met deze conflicts of interest om te gaan.